

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év június hó 22. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Csongrád Megyei Bíróság 1.B.1023/2007/109. számú és a Szegedi Ítéltábla Bf.II.184/2009/21. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 4.150 (négyezer-egyszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

A Csongrád Megyei Bíróság a 2008. december 12-én kihirdetett 1.B.1023/2007/109. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 1 rb. lopás büntetében, 1 rb. társtettesként elkövetett rablás büntetében, 1 rb. lőfegyverrel visszaélés büntetében és 1 rb. kábítószerrel visszaélés vétségében. Ezért őt - halmazati büntetésül - mint különös visszaesőt 9 évi fegyházbüntetésre és a közügyektől 6 évi eltiltásra ítélte.

Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Szegedi Ítéltábla a 2009. szeptember 9-én meghozott Bf.II.184/2009/21. számú ítéletével az elsőfokú határozatot - az I. rendű terhelt tekintetében - akként változtatta meg, hogy bűncselekményeit a megnevezés mellett a vonatkozó törvényhely feltüntetésével

- 1 rb. lopás bünteténnek (Btk. 316. § (1) bek., (2) bek. II. ford. d) pont, (5) bek. b) pont),

- 1 rb. társtettesként elkövetett rablás büntettének (Btk. 321. § (1) bek. I. ford., (3) bek. a) pont),
- 1 rb. lőfegyverrel visszaélés büntettének (Btk. 263/A. § (1) bek. a) pont), és
- 1 rb. kábítószerrel visszaélés vétségének (Btk. 282. § (1) bek., (5) bek. a) pont)

minősítette. Főbüntetését 7 év 6 hónapi fegyházbüntetésre enyhítette, és az I. rendű terhelttel, mint többszörös visszaesővel szemben tekintette kiszabottnak. Egyebekben a másodfokú bíróság az I. rendű terhelt tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélettel megállapított - és a másodfokú bíróság által kiegészített - tényállás, felülvizsgálati indítvánnyal érintett részének lényege a következő.

Az I. rendű terheltet a Szegedi Városi Bíróság 2002. június 27-én meghozott 14.Fk.227/2001/10. számú - a Csongrád Megyei Bíróság 3.Fk.860/2002/2. számú végzése folytán - 2003. január 21-én jogerős ítéletével család vétsége és más bűncselekmények miatt 1 évi fiataalkorúak fogházbüntetésére ítélte.

A Hódmezővásárhelyi Városi Bíróság a 2005. február 28-án meghozott és jogerős 5.B.243/2003/14. számú ítéletével a 2003. március-május között elkövetett 4 rb. lopás büntette miatt, mint különös visszaesőt főbüntetésként 1 év 2 hónapi börtönbüntetésre ítélte, amit 2006. július 24-én kitöltött.

Az I. rendű terhelt nem kóros elmeállapotú, beszámítási képessége az elkövetéskor sem volt kizárt, vagy korlátozott.

Tényállás 3. pontja

2006. október 3-án 17 óra körül a B.-on lévő benzinkútnál megjelent az I. rendű terhelt és testvére (a II. rendű terhelt), az I. rendű terhelt tulajdonát képező, legfeljebb 50.000 Ft értékű Ford Fiesta típusú személygépkocsival.

Szintén ott tartózkodott a sértett a tulajdonát képező és legkevesebb 60.000 Ft értékű Lada típusú személygépkocsival, V. Gy. és R. I. társaságában.

A terheltek a sértett gépkocsija mellé parkoltak. Az I. rendű terhelt kiszállt és felszólította a sértettet, hogy cseréljék el az autót, aki közölte, hogy autója nem eladó. Ezután a II. rendű terhelt egyszer arcul ütötte V. Gy.-t és kétszer R. I.-t. Ettől V. Gy. megijedve beszaladt a benzinkút boltjába, R. I. pedig elszaladt a helyszínről.

A II. rendű terhelt előbb R. I. után futott, majd visszament a sértetthez, és egy csavarhúzót kezében tartva felszólította, hogy adja át gépkocsija kulcsát. Ezután legalább egyszer pofon ütötte a sértettet és a kezében lévő csavarhúzóval ismét ráijesztett, felszólította, hogy adja át gépkocsija kulcsait, különben a csavarhúzóval keresztülszúrja.

A sértett erre nem volt hajlandó, mire az I. rendű terhelt a Ford Fiesta gépkocsiból elővett egy Flóbert típusú lőfegyvert, odalépett a II. rendű terhelthez és a sértetthez, s azt a sértett bal füle tövéhez nyomta.

A pisztollyal történt közvetlen testi épség ellen irányuló fenyegetés hatására gépkocsija kulcsát a sértett átadta a II. rendű terheltnak.

Ezután az I. rendű terhelt a Ford Fiesta típusú gépkocsijából ingóságait átpakolta a sértett Lada típusú gépkocsijába és azzal - a II. rendű terhelttel együtt - elhagyta a helyszínt. A Ford Fiesta típusú gépkocsit pedig a sértettnek hátrahagyta.

Az I. rendű terhelt magatartása következtében a sértett, nyaka bal oldalán ujjbegynyi hámfosztásos sérülést szenvedett, aminek tényleges gyógytartama 8 napon belüli.

Az I. rendű terhelt által használt fegyver a 2004. évi XXIV. törvény 2. § 16. pontja alapján lőfegyvernek minősül.

Az elsőfokú bíróság jogi értékelése szerint az I. rendű terhelt a tényállás 3. pontja szerinti magatartásával megvalósította a tártstettesként elkövetett, a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő rablás bűntettét.

A Btk. 137. § 15. pontja alapján pedig az I. rendű terhelt - a vagyon elleni bűncselekményei tekintetében - különös visszaeső.

A másodfokú bíróság az I. rendű terhelt bűnösségére vont jogi következtetéssel és (valamennyi) cselekménye minősítésével egyetértett.

Rögzítette, hogy az I. rendű terhelt nem csupán különös, hanem - a Btk. 137. § 16. pontja alapján - többszörös visszaeső is.

Egyben a kihirdetés előtt leírt, az elsőfokú tanács tagjai által aláírt rendelkező rész eredeti példánya szerinti bűncselekményi megnevezés hiányossága miatt - a BKv 61. számú véleményben foglaltak szerint, egyébként az indokolással írásba foglalt ítélettel egyezően - minősítette az I. rendű terhelt bűncselekményeit.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a rablási cselekményben megállapított bűnössége miatt.

Indokai szerint cselekménye nem rablás, mivel társával egy autócserét bonyolítottak le, amit tanúk is alátámasztanak. Az elsőfokú bíróság pedig törvénysértést követett el, amikor nem szembesítette az ellentmondó tanúkat.

A Legfőbb Ügyészség BF.910/2010. számú átiratában a felülvizsgálati indítvány elutasítását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy a felülvizsgálatban az irányadó tényállás, a bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége nem támadható.

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott; melyen a védő, valamint a terhelt a felülvizsgálati indítványt fenntartotta. A védő érvei szerint az I. rendű terhelt magatartása önbíráskodás, vagy legfeljebb zsarolás büntettét valósítja meg, s ehhez képest a büntetés enyhítése indokolt. Az ügyész az írásbeli nyilatkozatával egyező tartalommal szólalt fel azzal, hogy a megtámadott határozatok hatályban tartását indítványozta. Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt - társa tevékenységéről tudva - élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetést, valamint erőszakot egyaránt alkalmazott.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423. §-a (1) bekezdése értelmében a jogerős bírósági határozatban megállapított tényállás kötelezően irányadó. Ebből következően nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés mértékének vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

Ehhez képest törvényben kizárt a felülvizsgálat az indítványnak a tanúvallomások ellentmondásaira hivatkozó kifogásai kapcsán.

Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt a tényállás 3. pontja szerinti vagyon elleni cselekményét társtettesként, fegyveresen elkövetett rablásnak minősítette.

A Btk. 321. § (1) bekezdése alapján rablást követ el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez. A 321. § (3) bekezdése (elkövetéskor hatályos szövege) szerint súlyosabban minősül a rablás, ha fegyveresen követik el.

Az irányadó tényállás szerint a sértettnek nem állt szándékában autóját elcserélni, amit egyértelműen közölt is az I. rendű terhelttel. A tényállás rögzíti, hogy ezután az I. rendű terhelt fegyvert nyomott a sértett föltövéhez és így kényszerítette a kocsikulcs átadására. A fenyegetés hatása alatt ez meg is történt, ami az I. rendű terhelt részéről - értelemszerűen - a gépkocsi birtokbavétele, elvétele iránti szándék megvalósítása. Ezután ugyanis a sértett gépkocsiját a terhelték ténylegesen is birtokba vették és azzal hagyták el e helyszínt, tehát elvették.

A sértettel szemben az I. rendű terhelt által alkalmazott fenyegetés élet, testi épség elleni és közvetlen volt, mint ahogy azt megelőzően, az I. rendű terhelt jelenlétében, a II. rendű terheltnek, szintén a kocsikulcs megszerzése végett történt fenyegetőzése is.

Az I. rendű terhelt fenyegetése nyilvánvalóan meghaladta a Btk. 138. §-a szerinti mértéket, s elérte a rabláshoz megkívánt szintet. Élet, testi épség ellen irányultsága a föltövhöz nyomot fegyver révén kétségtelen, mint ahogy közvetlensége is, mivel hatása alatt a jelenlévő sértett átadta a kocsikulcsot.

Mindezek alapján az I. rendű terhelt irányadó tényállás szerinti magatartása kapcsán a bűnösségre vont jogi következtetés és a jogi minősítés is törvényes. Ekként a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pont szerinti okból nincs helye a megtámadott határozat megváltoztatásának.

Rámutat a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy az I. rendű terhelt cselekménye zsarolásnak azért nem minősíthető, mert a kényszerítés módja élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetés volt, továbbá a dolog azonnali elvételére (átadására) irányult. Önbíráskodásnak pedig azért nem, mert az irányadó tényállás alapján kizárt, hogy az I. rendű terhelt (és társának) sértetti gépkocsi iránti igénye legalább szubjektíve jogos volt. Az irányadó tényállás - a már kifejtettek szerint - ezzel ellentétes megállapításokat tartalmaz.

Megjegyzi továbbá a Legfelsőbb Bíróság, hogy a két (a terhelti és a sértetti) gépkocsi értékkülönbözete közömbös. A rablási fenyegetéssel kikényszerített átadás, csere az elvétellel esik egy tekintet alá, amelynek pedig az így elvett dolog a tárgya.

Ekként a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta; a bűnügyi költség viseléséről pedig a Be. 429. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2010. június 22.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Márki Zoltán s.k.
előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő
N-né TH